

Rinze Ijbema - Marcus 4, 21-25.

[1] Vierenzeventig is onze koningin geworden, afgelopen dinsdag 31 januari. We hebben in Nederland nog nooit een koningin of een koning gehad die op die leeftijd nog regeerde, dus da's best wel bijzonder. En toen bedachten ze bij RTV Noord dat ze het publiek gingen vragen de koningin een rapportcijfer te geven. Ik denk: dat is een raar verjaardagscadeautje. Een rapportcijfer. 'Gefeliciteerd met je verjaardag. Maar eigenlijk vind ik je een nul.' Dat kan toch niet? Gelukkig gaf de gemiddelde Groninger de majesteit een dikke voldoende, een 7, 4. Da's dan nog niet gek op je vierenzeventigste. En ik geloof dat Maxima ook gemiddeld een 7, 4 kreeg, en prins Willem-Alexander een 6, 6. En nu is de volgende vraag: welk cijfer krijgt Christus van je?

[2] Welk cijfer krijgt Christus van je? Hij vraagt er zelf om, in die twee raadsels van Hem die we hem via Marcus hoorden opgeven. 'Met de maat waarmee jij meet, zal jou de maat genomen worden.' Dat was één van zijn uitspraken. En de ander is: 'Je steekt toch geen lamp aan om hem onder de korenmaat te laten uitdoven?' Op het eerste gezicht moet je maar een beetje gokken waar Jezus het over heeft. Is de lamp het evangelie, en is het het evangelie wat je meet? Of is het het Koninkrijk van God misschien? Mijn antwoord is dat Jezus het over zichzelf heeft, en zo wil ik graag over deze twee uitspraken van Christus preken.

[3] Jezus zegt: kijk naar mij. Wie ben ik voor jou?

1. **[4]** 'Ik ben het licht van de wereld.' Als Christus om jouw oordeel vraagt, dan doet Hij dat niet omdat hij bang is dat Hij het niet goed doet. Wij hebben dat wel, dat we na de wedstrijd of na het proefwerk ons een beetje bang afvragen hoe je het gedaan hebt. En als we een paar keer op een rij onvoldoende scoren, dan is dat niet goed voor ons zelfbeeld. Dat is niet het probleem van de Here Jezus. Hij weet wie Hij is, want Hij weet waar Hij vandaan komt. Van God, van de hemel. Daarom is Hij niet bang voor de uitkomst. Dat hoor je als Hij zegt: 'Alles wat verborgen is, moet openbaar worden gemaakt.' Dan erkent Hij dat voor het oog zijn succes beperkt is, maar Hij is er niet van onder de indruk. Hij weet dat Hij het licht van de wereld is, en dat zijn dag zal komen.

[5] Maar wat is dat dan dat Hij ons waarschuwt de lamp niet aan te steken om hem onder de korenmaat te laten uitdoven? Of onder het bed weg te bergen? Da's wel grappig, er is een tijd geweest dat ik die tweede oplossing nog niet zo gek vond. Want je wist maar nooit wat voor griezels

er in het donker onder je bed verstoppertje speelden. Een lamp onder je bed is dan niet onlogisch... behalve natuurlijk dat er in het echt niks onder je bed te vinden is, en dat het echt een domme plek is voor een lamp. Net zo als het zot is om die olielamp met de nodige moeite aan te steken, en dan zet je hem meteen onder de korenemmer. Zo'n korenmaat, zo'n emmertje, daar kon je een lamp netjes mee laten uitdoven. Maar je haalt het licht toch niet binnen om het te verduisteren?

[6] Los van de vraag of Jezus hier alleen zijn directe volgelingen aanspreekt of al die mensen die Hem toen volgden, het is duidelijk dat Hij iets zegt over zichzelf en over wat Hem overkomt. Hij is het licht, en er zijn mensen die Hem in hun huis accepteren. Maar wat ze vervolgens doen is dodelijk. En als je het hele plaatje van het evangelie van Marcus bekijkt, dan word je duidelijk dat wat ze fout doen is, dat ze blij zijn met de leuke wonderen die Jezus doet, maar dat ze het niet pikken dat Hij meer zou zijn dan weer een wonderdokter. **[7]** En dan zegt Jezus: dat is idioot. God doet het licht aan. Jij denkt: dat is interessant – en precies door die beoordeling doe je het uit. Want het licht van God is wel even iets meer dan interessant.

Herken je dat bij mensen vandaag, die houding van licht aan – licht uit? Ik wel. Er zijn best veel mensen die, als ze doorhebben dat jij een christen bent, je vertellen dat zij best wel voor normen en waarden zijn. **[8]** En als ze iets meer lucht in hun taal hebben zitten, zeggen ze dat ze willen staan voor de Joods-christelijke traditie waaruit onze beschaving is voortgekomen. Dat is natuurlijk allemaal heel fijn, maar als je dan vraagt wat ze van Christus persoonlijk vinden, dan gaan de luiken dicht. Of ook mensen, die van Jezus heel wat vinden, net zoals ze Beatrix heel wat vinden, of Nelson Mandela. **[9]** Maar als je dan vraagt of Hij iets van God heeft, dan gaat het licht uit. Want iets van God hebben we allemaal, zeggen ze, maar Hij niet in het bijzonder. Licht aan – licht uit.

De vraag is natuurlijk hoe jij daar zelf in staat. Wat is jouw maatbeker? Het is gemakkelijk om van de Joden toen te zeggen dat ze Hem misbruikten, wanneer ze wel z'n wonderen accepteren, maar niet de onderliggende claim over wie Hij is. Maar durf jij hardop te zeggen dat jij Hem nooit in een doosje hebt gestopt, aangepast aan wat jou uitkomt, zonder dat je Hem zichzelf laat zijn? Dat doe je bij voorbeeld als je alleen met Hem praat als je in de knoop zit, dat Hij je dan mag helpen, maar voor de rest moet Hij niet te veel willen. **[10]** Licht aan – licht uit. Wat is jouw maatbeker, waaronder je Christus' licht uitdooft? Is het dat je bang bent, dat je het eigenlijk niet aandurft om Hem de baas te laten zijn? **[11]** Want ja, als Hij het licht van de wereld is, dan kun je met Hem erbij niet langer zeggen dat jij zelf wel uitmaakt hoe je leeft. Maatbekers genoeg. Licht aan – licht uit.

[12] De vraag is nu waar jij wilt staan, en wat jij wilt doen. Want er valt wel wat te doen. Ik denk dat als je de gemiddelde bijbellezer vraagt wat het licht is dat je op de standaard moet zetten, dat ze zeggen dat het het evangelie is. Dan is het direct duidelijk wat jouw roeping is: evangeliseren. Nu zeg ik vandaag dat ik denk dat het Christus is, Hij is het licht van de wereld. Maar het verschil is ook weer niet zo groot, het verschil tussen Christus en het evangelie van het Koninkrijk. Wanneer Jezus even later het Koninkrijk van God vergelijkt met een mosterdzaadje, sluit Hij aan bij wat Hij over zichzelf zegt: eerst lijkt het klein, maar potentieel, wat het kan worden, dat is enorm. En de groei, van niets naar iets, die is onstuitbaar – dat houdt niemand tegen. Maar dan is de vraag voor jou wel: ga je zinloos weerstand bieden, of ga je meestralen, en meegroeien? Ga je aan de zijlijn staan, of draag je bij aan het laten horen van het evangelie, aan het laten stralen van Christus?

[13] Jezus zegt: kijk naar mij. Wie ben ik voor jou? U bent het licht van mijn wereld.

2. Maar hoe kom je er nu achter dat Hij inderdaad is wie Hij zegt dat Hij is? Jezus zelf zegt daarover: **[14]** ‘Met de maat waarmee je meet, zal jou de maat genomen worden.’ Als jij inschat dat je zijn grootheid wel in centimeters kunt uitdrukken, dan zal God jou tenslotte ook als ondermaats behandelen. Als jij het gewicht van Christus in jouw leven in grammen ofzo kunt uitdrukken, dan gaat God jou zijn genade niet in tonnen toebedelen. Het eerste dat ik daarvan wil zeggen, daarvan geef ik eerlijk toe dat het een associatie van mij is. Kijk, als je de **[15]** Martinitoren vanuit de verte ziet, als je naar het centrum fietst, dan lijkt het maar een mal klein torentje. Het is die daar rechts op het plaatje. Als je je hand uitstrekt past hij tussen je duim en wijsvinger, met gemak. **[16]** Maar als je op de Grote Markt staat is diezelfde toren duizelingwekkend hoog. Hoe meet je Jezus? Wees stil en kom wat dichterbij.

[17] Wees stil en kom wat dichterbij. Zoals Jezus zegt: ‘Wie oren heeft om te horen moet goed luisteren.’ En: ‘Let goed op wat je hoort.’ Ik zal je eerlijk zeggen dat ik de ongelooflijke nadruk op woorden en lezen en luisteren bij gereformeerde christenen niet het einde vind. Het geloof is uit het horen, jawel, maar je gelooft niet in de woorden, maar in God. De bijbel is een middel; de bijbel is niet het doel. Maar als Jezus zelf ons op het hart bindt om goed naar hem te luisteren, dan begrijp ik wel dat het erom gaat dat je hem leert kennen uit de verhalen over hem en uit wat Hij zelf over zichzelf vertelt. Dus als je Christus’ grootheid wilt leren kennen, dan moet je aanschrijven in de kring aan zijn voeten en stil zijn en luisteren.

Jezus zelf sluit hierbij aan met die gelijkenis van het zaad en de oogst. Wat Jezus doet en wat Hij zegt over zichzelf en over God en over de wereld, dat is het zaad dat Hij uitstrooit. Nu is Hij God, dus Hij zou ter plekke een volk voor zichzelf kunnen scheppen uit de stenen langs de weg. Maar God kiest ervoor de wereld die Hij gemaakt had en de mensen die Hij gemaakt had serieus te nemen. Dus alles wat Hij doet is zaaien en vertrouwen op de kracht van het zaad. En kijk, het groeit! En zodra het zover is, haalt Hij de oogst binnen. Opnieuw: wat doe jij? Ga je zinloos weerstand bieden? Dan zet je jezelf aan de kant. Of laat je het evangelie werken in je hart, en geef je het door, en steun je het doorgeven ervan? **[18]** Groei door te geven. Ik zeg niet dat je allemaal zendeling moet wezen. Ik zeg wel dat we allemaal evangelisten en prekers moeten ondersteunen. Als een kerk financieel te lijden heeft, dan lijdt de verkondiging ook. Als je bijdrage in dubbeltjes te meten is, heeft het evangelie, heeft Christus zelf je dan werkelijk iets te zeggen?

‘Met de maat waarmee je meet, zal jou de maat genomen worden.’ Daar zit niet alleen in dat hoe groter Christus voor jou is, hoe meer ruimte er in Gods hart voor jou is. Er zit ook in dat hoe meer jij jezelf en alles wat je hebt aan Christus overgeeft, hoe rijker Hij aanwezig zal zijn in jouw leven. **[19]** Groei door te ontvangen. Eigenlijk zou ik je dat gewoon als uitdaging willen meegeven. Geef je lof en je liefde en je pijn en je tijd cadeau aan Christus en wacht af. Hij zegt hier zelf dat je net zo radicaal van Hem terug zult ontvangen, en meer nog dan dat. Wie alleen maar de juiste luisterhouding heeft, die geeft Hij graag zijn liefde en zijn goedheid met bakken tegelijk. Wie het niet kan opbrengen om zich open te stellen voor de Zoon van God, die raakt alles wat hij denkt te hebben kwijt. Hoe moeilijk kan die keus zijn?

Toch wel moeilijk, natuurlijk. Jezus zegt: wees stil en kom wat dichterbij. Zet je hart open voor wat ik je te vertellen heb. Omarm mij van harte, en kind, je zult wat beleven. Maar wat als je nu niks beleeft? Wat als je alles bij Hem neerlegt, en Hij reageert niet? Ik weet niet of het jouw ervaring is. Ik denk dat de meesten van ons beide ervaringen hebben. Soms lever je je over aan God, en Hij vangt je op en Hij geeft je zoveel meer dan je had durven dromen. En soms leg je alles bij Hem neer, en lijkt Hij er verder het zwijgen toe te doen. En dan? Dan wordt het lastig. Daarom denk ik dat je het simpel moet houden. Dicht tegen Christus aankruipen. Je lege handen aan Hem voorhouden, echt helemaal leeg. Hij heeft beloofd lege handen te vullen en kapotte harten te helen. **[20]** Beloofd is beloofd. En alles wat ik van hem weet is dat Hij in de hele wereld en daarbuiten bekend staat als de man van z'n woord. En vraag mensen om je heen maar voor je te bidden: sta op, Heer.

[21] Jezus zegt: kijk naar mij. Wie ben ik voor jou? Heer, ik wil vlakbij U zijn.

3. **[22]** ‘Je steekt toch geen lamp aan om hem onder de korenmaat te laten uitdoven?’ ‘Met de maat waarmee je meet, zal jou de maat genomen worden.’ Twee uitspraken van Jezus, die eigenlijk luisterregels zijn voor zijn leerlingen: wie oren heeft om te horen moet goed luisteren! En met die luisterregels gaat Hij voor je staan: kijk naar mij. Wie ben ik voor jou? En als je die vraag aan jezelf stelt, dan worden deze luisterregels voor z’n leerlingen een soort leefregels van Jezus voor jou. Kijk maar.

‘Je steekt toch geen lamp aan om hem onder de korenmaat te laten uitdoven?’ Dit weekend is er het Oost-Event voor jongeren van boven de vijftientig. Één van de mensen die dit organiseert formuleerde het doel van het weekend als volgt: eigenlijk willen we weer leren ongegeneerd christen zijn met elkaar. Dat lijkt me helemaal in de geest van wat Christus zijn leerlingen voorhoudt. Hij nodigt zijn volgelingen uit om Hem, hun Heer, heel serieus te nemen. Hij zegt dat Hij de zoon van God en God zelf is; Hij vraagt onze hartelijke erkenning daarvan. **[23]** Maar als Hij dan het licht van jouw wereld is, **[24]** laat dat licht dan ook ongegeneerd schijnen. Let op: het ongegeneerde zit niet in wat jij je burens en collega’s en familieleden te vertellen hebt, alsof jij het licht van de wereld bent. Dat verduistert het echte licht alleen maar. Het ongegeneerde zit hem erin dat jij het lef hebt eerlijk te zijn over wat je niet kunt, over wat je fout doet, en vooral over dat je denkt dat Christus het beter weet dan jou zelf en dan de mensen om je heen.

‘Met de maat waarmee je meet, zal jou de maat genomen worden.’ Ken je Harry Potter? In deel vier, Harry Potter en de vuurbeker, kampeert de held met zijn vrienden in een tent, als ze het wereldkampioenschap Quidditch bijwonen. Van buiten ziet het eruit als een iglotentje van de Aldi. Van binnen blijkt het een compleet Huis ten Bosch te zijn. Ik heb zonet gezegd dat je dichtbij Christus moet zijn om goed te leren hoe groot Hij is. **[25]** Je moet wat er over Hem en door Hem verteld wordt heel serieus nemen, dan pas kun je inschatten hoe groot Hij eigenlijk is. Deze luisterregel is ook een leefregel voor hoe je aankijkt tegen de kerk en tegen mensen. Oké, dat is wat idealistisch. Maar we kunnen er wel aan werken. Dat een kerk van buiten beperkt lijkt, en eng... maar dat als je binnenkomt je merkt hoeveel ruimte er echt is, **[26]** voor jou, bij God en zijn volk. En ga zo ook met mensen om. Zij zijn de mensen die God graag wil overstelpen met liefde. Wou jij dan achter blijven? Ik weet, het is eerlijk om de beperkingen van de mensen om je heen onder ogen te zien, en de risico’s van met ze omgaan. Maar als ze van God voor Hem mogen groeien en bloeien, erken jij dan ook hoe mooi ze zijn voor God.

Amen.